

Dato: 16.09.2020

Sagsbehandler: HBN

hbn@rm.dk

Tel. +45 5152 9750

Sagsnr. 1-30-72-34-19

Side 1

Notat vedr. tilrettelæggelse af hælblodprøve (PKU-test) og hørescreening i Region Midtjylland

Nærværende notat beskriver baggrunden for den tilrettelæggelse af hælblodprøve (PKU-test) og hørescreening, der fremgår af udkast til ny fødeplan for Region Midtjylland.

Hælblodprøve og hørescreening

Hælblodprøven tages på det nyfødte barn 48-72 timer efter fødslen. Der er tale om en biokemisk screening af det nyfødte barn for en række alvorlige medfødte sygdomme.

Barnets hørelse er af stor betydning for dets udvikling, trivsel og læring. Hørescreeningen gennemføres tidligst 48 timer og senest 1 måned efter fødslen.

Ifølge de nationale, faglige retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen er det fødestedets ansvar, at der informeres, indhentes forældresamtykke og tages hælblodprøve. Endvidere er det fødestedets ansvar at rykke for resultat af prøvesvar, såfremt svar måtte udeblive. Fødestedernes ansvar for at tilbyde hørescreening følger af de samme faglige anbefalinger (Anbefalinger for svangreomsorgen, Sundhedsstyrelsen 2013, pp. 163-164).

Organisering i Region Midtjylland

Hælblodprøve og hørescreening indgår som en integreret del af den samlede 'efterfødselspakke'. Fælles for alle fødestederne er således, at man samler hørescreening, hælblodprøve/PKU-test, eftersyn af brystninger og efterfødselssamtale i én samlet efterfødselspakke, så familierne forstyrres så lidt som muligt og har så få besøg på fødestedet som muligt.

Efterfødselspakken giver mulighed for opfølgning på barnets ernæring og trivsel samt eventuelle udvikling af gulsot. Hertil kommer dialog, observation og vurdering i forhold til moderens fysiske tilstand og psykiske restitution efter fødslen samt familiedannelsen og -trivsel.

Eftersyn af bristning og efterfødselssamtale skal foretages af en jordemoder, hvorfor det er hensigtsmæssigt, at jordemoderen samtidigt laver hælblodprøve og hørescreening.

Som hovedregel udføres hælblodprøve og hørescreening på fødestederne enten før eller efter udskrivelsen. I Hospitalsenheden Vests optageområde leveres hælblodprøve og hørescreening som en del af 'efterfødselspakken' til førstegangsfødende i hjemmet gennem den mobile jordemoderordning samt i kraft af en relativt udbygget 'kendt jordemoder'-ordning.

Det skønnes, at ca. halvdelen af fødslerne i Region Midtjylland indebærer en udskrivelse så tidligt, at der er behov for efterfølgende kontakt for at lave hælblodprøve og hørescreening på det nyfødte barn (samt levere den øvrige del af efterfødselspakken).

Væsentlige begrundelser bag organiseringen

Region Midtjyllands organisering af hælblodprøve/PKU-test og hørescreening har kunnet sikre en meget høj dækning, idet næsten 100 % af alle nyfødte i Region Midtjylland får foretaget de vigtige undersøgelser.

Den ovenfor beskrevne organisering af hælblodprøve og hørescreening og de opnåede resultater på området hviler således på en række forskellige faglige, organisatoriske og økonomiske hensyn:

- Tidsgrænserne betyder, at det enkelte fødested skal kunne varetage funktionen alle ugens syv dage, hvorfor det er rationelt at basere funktionen på det eksisterende beredskab på hospitalet/fødestedet. Det vil således ikke umiddelbart være muligt at bemane og udbygge de lokale jordemoderkonsultationer med øgede åbningstider i et tilstrækkeligt omfang til, at man alle ugens dage kan sikre adgang til screeningsundersøgelserne, hvor især hælblodprøven skal tages inden for et relativt snævert tidsvindue.
- Fødestedernes tilrettelæggelse af hælblodprøve og hørescreening hviler i udgangspunktet på robuste og velfungerende arbejdsgange samt en effektiv udnyttelse af både personaleressourcer/beredskab og apparatur.
- En højere grad af decentralisering af tilbuddet vil alt andet lige indebære øgede udgifter til indkøb, udskiftning og servicering af apparatur samt øgede udgifter til indkøb og styring af lokale lagerbeholdninger af utensilier mv.
- Hørescreeningen kræver adgang til særligt apparatur og kompetencer, hvor det er økonomisk rationelt at placere dette

på fødestederne, hvorved der sikres en høj udnyttelsesgrad samt sikkerhed for tilstedeværelsen af den fornødne ekspertise og tekniske servicering af udstyret. I forhold til Hospitalsenheden Vest opnås lignende fordele og logistiske muligheder for de førstegangsfødende i kraft af den store udbredelse af mobil jordemoder- og kendt jordemoderordningerne.

Vurdering af tilrettelæggelsen af hælblodprøve/hørescreening

Som led i udarbejdelsen af udkast til ny fødeplan for Region Midtjylland er der foretaget en vurdering af behov og muligheder for at ændre på den hidtidige tilrettelæggelse af funktionerne omkring hælblodprøve/hørescreening i retning af øget nærhed/decentralisering af tilbuddet.

Som det fremgår ovenfor, er det vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt, at hælblodprøve og hørescreening fortsat indgår i en samlet efterfødselspakke, der som hovedregel leveres med udgangspunkt i det eksisterende personalemæssige set-up i tilknytning til fødestederne.